

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ № 10

засідання кафедри економічної кібернетики
Тернопільського національного технічного університету
імені Івана Пулюя
від 29 січня 2024 року

Присутні: Дмитрів Д.В.,
Берестецька О.М., Гарматій Н.М.,
Гац Л.Є., Різник Н.М., Ковальчик О.А.,
Марущак О.В., Демченко Н.І.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

2. Обговорення результатів проведеного опитування здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Економіка», щодо рівня їхньої задоволеності якістю даної освітньої програми та освітнього процесу в ТНТУ, та науково-педагогічних працівників ТНТУ ім. Івана Пулюя, що безпосередньо відповідають за зміст освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», а також викладають на цій програмі

СЛУХАЛИ: 2. Обговорення результатів проведеного опитування здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Економіка», щодо рівня їхньої задоволеності якістю даної освітньої програми та освітнього процесу в ТНТУ, та науково-педагогічних працівників ТНТУ ім. Івана Пулюя, що безпосередньо відповідають за зміст освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», а також викладають на цій програмі

ВИСТУПИЛИ:

Гаранта ОНП третього освітньо-наукового рівня спеціальності 051 «Економіка» к.е.н., доцента Гарматій Н.М., яка доповіла про результати проведеного відділом забезпечення якості освіти в період з 20.11.2023 - 04.12.2023., опитування здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти за освітньою програмою «Економіка», щодо рівня їхньої задоволеності якістю даної освітньої програми та освітнього процесу в ТНТУ, та НПП, які забезпечують ОНП спеціальності 051 «Економіка» третього освітньо-наукового рівня.

В опитуванні взяли участь 10 здобувачів вищої освіти (з них 2 аспірантів першого року навчання, 6 – другого року навчання, 1 – третього року навчання та 1 – четвертого року навчання), що склало 90,9% від загального контингенту здобувачів даної освітньої програми. В опитуванні взяли участь 8 осіб, що склало 72,7% від загальної кількості викладачів, що безпосередньо відповідають за зміст освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня

вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», а також викладають на цій програмі.

Доповідачем було зазначено наступні позитивні моменти в опитуванні здобувачів освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»:

1. На всіх рівнях науково-дослідницька діяльність є чинником формування позитивної мотивації до проведення наукових досліджень й умінь їх здійснювати, надає можливість застосовувати методи наукового пізнання для отримання нових знань.
Виявлення найбільш популярних видів науково-дослідницької діяльності, в яких приймали участь аспіранти засвідчило, що ними є конференції (100%); 50% респондентів обрали відповідь семінари; один опитуваний (10%) вказав, що таким видом є дослідницькі проекти; один респондент приймав участь у міжнародній мобільності.
2. Щодо задоволеності задоволені переліком навчальних дисциплін ОНП, опитування засвідчило, що 100% здобувачів повністю задоволені переліком навчальних дисциплін.
3. Система оцінювання результатів навчання є достатньо зрозумілою в межах освітніх компонент для 90% опитаних аспірантів; під час проміжної атестації – також для 90%. Водночас, для одного респондента (10%) система та критерії оцінювання в межах освітніх компонентів та під час проміжної атестації є частково зрозумілими.
4. Побудова індивідуальної траєкторії навчання дає можливість створювати оптимальні умови для розвитку предметних компетентностей. Тому важливим напрямом анкетування було визначення чи забезпечена здобувачам вищої освіти можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії.
5. Більшість опитаних аспірантів впевнені в можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії, що може бути реалізована через: участь у наукових конференціях, конкурсах, публікуватися (80%); вільно обирати тему дисертаційного дослідження (60%); обирати навчальні дисципліни вільного вибору за власним інтересом (у межах, передбачених освітньо-науковою програмою) (60%); здійснювати трудову діяльність у позанавчальний час (50%); змінювати свій індивідуальний план за погодженням зі своїм науковим керівником (40%); можливість впливати на вибір розгляду в рамках курсу теми, в якій Ви були б зацікавлені (30%); брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньо-наукової програми (10%).
6. Позитивним моментом є те, що 100% здобувачів повністю задоволені компетентністю свого наукового керівника та високо оцінюють його допомогу. На запитання «Як часто Ви зустрічаєтеся з науковим керівником і з чієї ініціативи?» 85,7% відповіли, що науковий керівник регулярно призначає мені зустрічі, під час яких перевіряє і коригує хід мого

- дослідження; 14,3% респондентів обрали відповідь: науковий керівник завжди погоджується зустрітися зі мною, якщо я його про це прошу.
7. Надзвичайно важливим показником в теперішніх умовах є рівень задоволеності учасників освітнього процесу технологіями, які застосовуються в університеті в умовах дистанційної роботи. Отримані результати вказують на те, що усі респонденти запровадженими технологіями дистанційного навчання повністю задоволені. 70% здобувачів відзначили, що у них не виникає жодних труднощів під час організації дистанційного навчання; 20% вказали на проблему відсутності стабільного доступу до мережі Інтернет; відсутність необхідних навичок роботи з технікою та програмним забезпеченням обрав один опитуваний (10%).
 8. Щодо академічної мобільності, зробити висновок, що більшість респондентів що майже усі респонденти (90%) проінформовані про можливість участі у програмах академічної мобільності, 10% не цікавить інформація щодо таких програм. Водночас 60% не обмірковували можливість участі у таких програмах; 40% хотіли б брати участь.
 9. Ознайомлення здобувачів з нормативними положеннями, які регулюють питання академічної доброчесності та перевірка на плагіат наукових, науково-дослідницьких робіт та дисертацій респонденти відзначили як основні засоби, що використовуються для протидії порушенням академічної доброчесності (80% та 60% відповідей відповідно). Варіанти відповідей ознайомлення здобувачів з основними формами проявів академічної недоброчесності та проведення інформаційних кампаній щодо запобігання проявів хабарництва та академічної недоброчесності обрали по 50% респондентів. Консультування з питань правил оформлення бібліографічних списків і цитувань в наукових роботах обрали 40% опитаних; 20% набрала відповідь забезпечення права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін.
 10. Під час навчання в аспірантурі здобувачі вищої освіти можуть стикатися з конфліктними ситуаціями. За даними дослідження 100% опитаних не стикалися з конфліктними ситуаціями.
 11. Щодо оцінки аспірантами особистої участі у роботі кафедри, до якої вони прикріплені. 70% респондентів відповіли, що беруть участь в роботі кафедри відповідно до плану роботи аспіранта; 30% опитуваних вказали, що беруть активну участь у навчальній та науковій роботі кафедри, що допомагає підготовці до захисту дисертації.
 12. Аналіз можливих труднощів, які можуть виникати під час роботи над дисертаційним дослідженням, засвідчив, що майже для усіх засвідчив, що для усіх 100% респондентів *не виникає жодних труднощів в роботі з дисертаційним дослідженням*. Інших варіантів відповіді не обрав жоден із опитаних. Співвідношення теоретичної та практичної частини освітньої складової задовольняє 100% опитаних.
 13. Моніторинг передбачав оцінювання здобувачами ступеня задоволеності матеріально-технічною базою університету для проведення і апробації

наукових досліджень відповідно до тематики дисертаційної роботи. 90% аспірантів зазначили, що повністю задоволені матеріально-технічною базою; 10% респондентів зазначили, що частково задоволені

14. Щодо оцінки відповідності рівня структури та змісту ОНП до професійних та наукових інтересів аспірантів відповіді розділилися наступним чином: 80% - високий та 20% - достатній.
15. Позитивним моментом є те, що 80% респондентів вважають, що зміст ОНП дає змогу сформувати загальнонаукові компетентності після закінчення навчання в аспірантурі; 20% дали відповідь важко відповісти.
16. Ознайомлені з поняттям академічної доброчесності 95,6% опитаних; 4,4% – частково.
17. 100% опитаних здобувачів задоволені навчанням за обраною спеціальністю.
18. Щодо планування праці після закінчення навчання в аспірантурі, то 70% респондентів вказали фахівцем за профілем дисертації, не пов'язаним з наукою і освітою; один опитуваний (10%) - фахівцем іншого профілю; також один обрав варіант важко відповісти; ще один із респондентів дав відповідь, що не обмірковував.

Щодо опитування НПП що безпосередньо відповідають за зміст освітньо-наукової програми «Економіка» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», а також викладають на цій програмі.

Доповідачем було зазначено наступні позитивні моменти:

1. Сьогодення потребує висококваліфікованих працівників, які здатні самостійно, критично та творчо мислити, мобільних, конкурентоспроможних і здатних до саморозвитку. Реалізувати зазначені завдання покликана інтерактивна модель навчання, яка, на відміну від традиційних, базується на активній взаємодії учасників навчального процесу, і особлива увага приділяється взаємодії студентів один з одним. На запитання Яким інтерактивним методам навчання Ви надаєте перевагу? більшість викладачів обрали роботу в групах (83,3%). По 50% опитаних обрали варіанти: дискусії та візуалізовані лекції; 33,3% підтримують методи практикоорієнтованого навчання. Менші та однакові відсотки опитаних обрали варіанти: *ситуаційний аналіз*, а також *перевернуте навчання*.

2. Щодо запровадження викладачами практики відеозапису власних занять як інструмента підвищення якості навчання, 66,7% науково-педагогічних працівників зазначили, що практики не маю, але підтримую; 16,7% не підтримують; такий же відсоток опитаних (16,7%) вважають, що доцільно для окремих тем курсу (занять).

3. Надзвичайно важливим показником в теперішніх умовах є рівень активності студентів під час он-лайн занять в системі електронного навчання та якість засвоєння ними навчального матеріалу. На думку 83,3% науково-педагогічних працівників рівень активності студентів є задовільним; 16,7% обрали варіант відповіді важко оцінити.

Водночас 83,3% викладачів на питання Як проведення занять дистанційно впливає на якість засвоєння навчального матеріалу? зазначили, що дистанційно/очно не має значення, все залежить від бажання студента навчатися; 16,7% вказали, що негативно.

4. Щодо недоліків притаманних переважній більшості навчальних планів даної ОП, 37,5% НПП вказали, що таким недоліком є недостатня кількість годин практичної підготовки; один опитаний (12,5%) обрав відповідь мала кількість профільних предметів за спеціальністю. Один респондент залишив свій коментар «не знайомий з іншими курсами».

Водночас 50% вважають, що недоліки відсутні. Інші варіанти відповідей не обрав жоден респондент.

5. Щодо ознайомлення з впровадженням результатів неформальної/інформальної освіти, то 87,5% респондентів зазначили, що так ознайомлені; 12,5% – ні.

6. Працівники університету усвідомлюють необхідність постійного саморозвитку, самовдосконалення і самореалізації у власній професійній діяльності.. 62,5% опитуваних зазначили, що *займаються саморозвитком систематично*; 37,5% – *час від часу*.

7. Щодо оцінки оцінити за 5-ти бальною шкалою наскільки університет допомагає та залучений до професійного зростання (0 - дуже погано; 5 - дуже добре). 50% НПП оцінили допомогу та залученість університету на «5»; 25% – на «4»; один викладач (12,5%) оцінює на «3»; на «1» бал також оцінює один викладач. В середньому – 4,0 бали.

8. Щодо опитування, які чинники спонукають Вас до науково-дослідної роботи та підвищення якості викладання? можна зробити висновок, що, основним чинником є власне бажання професійного розвитку (87,5% відповідей). Варіанти відповідей рейтинг кафедр та факультетів, а також прагнення підвищити якість знань здобувачів освіти обрали по 50% опитаних. Нижчий відсоток респондентів (37,5%) обрали варіант конкурентне середовище на ринку праці. Для одного опитаного (12,5%) основним чинником є можливість отримання вищої заробітної плати.

8. Позитивним моментом є активна участь викладачів у програмах міжнародної мобільності, міжнародні стажування, участь у програмах Erasmus+, виконання міжнародних освітніх або наукових проєктів тощо-) 37,5% - вже брали участь у програмах; 7,1% - планую у майбутньому.

8. Система матеріального й морального заохочення викладачів за досягнення у професійній діяльності, оцінюється викладачами так: думки опитаних розділилися наступним чином: 62,5% вважають, що так; 37,5% – частково

9. Щодо доброчесності можна зробити висновок, що більшість НПП (87,5%) ознайомлені з нормативними документами; один опитуваний (12,5%) ознайомлений частково. Популяризують академічну доброчесність серед студентів шляхом роз'яснення на першому занятті з дисципліни вимог щодо написання навчальних робіт із наголошенням на принципах самостійності (100% опитаних); дають роз'яснення у методичних вказівках до виконання

практичних, лабораторних, самостійних робіт (37,5%); через інформаційні джерела (посилання на нормативну базу університету, корисні Інтернет-сайти) (37,5%).

10. Важливим аспектом є питання є питання дружньої та сприятливої атмосфери в університеті, 100% респондентів підтвердили таку атмосферу. Усі опитані НПП (100%) вказали, що освітнє середовище університету є безпечним для життя і здоров'я викладачів, працівників та здобувачів вищої освіти.

11. Анкетування передбачало відкрите питання Які проблеми якості освітнього процесу потребують першочергового вирішення?, на яке 50% опитаних НПП вказали «Матеріально-технічне забезпечення..., матеріальна база...». Двоє респондентів не змогли дати відповідь на це запитання. Решта викладачів дали наступні відповіді:

підвищення рівня вступників

практична компонента навчального процесу

12. Щодо комунікації наукового керівника зі здобувачами, тож аналізуючи відповіді на запитання, ми бачимо, що в основному викладачі віддають перевагу спілкуванню через *очні зустрічі та застосунки для обміну повідомленнями (Viber, WhatsApp, Messenger тощо)* (100% відповідей). Для 71,4% опитаних кращим варіантом є спілкування через *електронну пошту та спілкування в телефонному режимі*.

13. Щодо достатньої форми контролю у вигляді звіту аспіранта раз на рік (на етапі опанування освітньої складової, 1-й та 2-й роки навчання) та двічі на рік (на етапі активної роботи над науковою складовою дисертаційного дослідження, 3-й та 4-й роки навчання) усі опитані (100%) дали відповідь так.

14. Щодо інформування та залучення керівником аспіранта щодо можливої публікації наукових статей та тез конференцій, (питання стосується наукового керівника)?, на що усі наукові керівники відповіли так (100%).

15. Щодо достатності кількості та періодичності проведення наукових семінарів в межах університету на яких аспіранти можуть презентувати свої наукові напрацювання, (питання стосується наукового керівника)?, як бачимо, що усі наукові керівники дали відповідь так.

16. Щодо забезпеченості достатнього доступу до наукових ресурсів світових наукометричних баз в межах університету, (питання стосується наукового керівника)?, бачимо, що майже усі 100% опитаних підтверджують такий доступ.

УХВАЛИЛИ:

За результатами обговорення проведеного опитування здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, що навчаються за освітньою-науковою програмою «Економіка» гаранту та науково-педагогічним працівникам, що безпосередньо відповідають за зміст освітньої програми та викладають на ній, запропонували:

1. Гаранту освітньої програми сприяти інформуванню здобувачів вищої освіти щодо змін, які вносяться до ОНП на основі результатів

- опитування. Провести зустріч в он-лайн режимі зі здобувачами ОНП спеціальності 051 «Економіка» та стейкхолдерами спеціальності для внесення змін та доповнень до освітньо-наукової програми на наступний навчальний рік.
2. Продовжити практику інформаційних кампаній щодо пропагування академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу: науково-педагогічним працівникам розширити роботу щодо інформування студентів про «академічну доброчесність» та причини виникнення академічної недоброчесності.
 3. Активно інформувати здобувачів третього освітньо-наукового рівня про переваги та можливість участі у програмах академічної мобільності Систематично проводити моніторинг серед здобувачів вищої освіти щодо задоволеності освітньою науковою програмою та якістю навчальних дисциплін. Виявляти слабкі чи проблемні сторони з метою своєчасного реагування.
 4. Покращити залучення викладачів до програм мобільної мобільності, для покращення методів викладання та впровадження англійської мови у викладанні дисциплін.
 5. Пропонувати керівника дисертаційних досліджень сприяти забезпечення достатній доступ до наукових ресурсів світових наукометричних баз в межах університету.
 6. Для покращення матеріально-технічної бази кафедри економічної кібернетики подати службову записку до керівництва ТНТУ.

Завідувач кафедри
економічної кібернетики

Секретар кафедри

Дмитро ДМИТРІВ

Любов ГАЦ